

GOSPODAR-SKI LIST

Uredništvo in uprava Maribor, Slomškov trg št. 20

IZHAJA VSAKEGA PRVEGA V MESECU
Cena inseratom po dogovoru
CENA: 100 Din letno, inozemstvo 200 Din
V POUK IN ZABAVO

Nove občine.

O bodočnosti novih naših občin je na zasedanju banovinskega sveta v Ljubljani, ki je bilo v prvi polovici meseca februarja, g. dr. Vončina, načelnik politično-upravnega oddelka, izjavil med drugim sledeče:

»Novi občinski zakon, ki naj bi preustrojil in poenotil občinsko upravo v vsej državi, je nudil s svojim priprostim in naglim komasacijskim postopkom tako ugodno priliko za uresničenje starih teženj o združitvi občin, da banska uprava ni smela zamuditi te prilike in po zakonu danega ji polletnega roka, in to tem manj, ker stanje občin v dravski banovini ni bilo v skladu z novim zakonom in ker se ob starem stanju občin niti ne bi mogli izvoliti organi občine, kakršne uvaja novi zakon. Zaradi nenadno odrejenih občinskih volitev se je moral ugotovitveni postopek kar najhitreje skončati, in tako je bil ministrstvu notranjih poslov že v pričetku septembra predložen obširen predlog, vsebujoč dalekosežne teritorialne izpremembe v malodane vseh občinah te banovine. G. minister si je predlog usvojil v svoji uredbi z dne 5. septembra 1933, ki je bila objavljena tudi v »Službenem listu« banske uprave in v dnevnem časopisju, in na koje podstavi so bile izvedene lanske občinske volitve.

Ker združitev občin po tej uredbi ponekod ni ustrezala potrebam naroda, in ker je v vsej naglici sestavljena septembarska uredba imela res več pomanjkljivosti, se je takoj po volitvah uvedla delna revizija komasacije. Po končanih ugotovitvah je bil predložen ministrstvu nov predlog, ki vsebuje precej izprememb. Pričakovati je, da bo ta predlog v kratkem sprejet in objavljen kot izprememba prvotne komasacijske uredbe.

Število podeželskih občin dravske banovine je reducirano od 1063 na 364, torej približno na eno tretjino napram prejšnjemu stanju. Povprečno ima naša občina sedaj nekaj pod 3000 prebivalcev, s čimer je prilično ustrezno zakonu in dosežena nujno potrebna enotnost v državi. Davčna moč povprečne občine je znatno dvignjena, in lahko bo sedaj izvesti reorganizacijo občinske uprave ter jo dvigniti z nastavitvijo splošno in strokovno izobraženega osebja in primerno opremo in ureditvijo občinskih uradov. Glavno pa je, da bo nova občina kos tudi večjim nalogam, ki jih ji daje sodobnost, in da bo s svojimi večjimi sredstvi za-

mogla sploh izvajati smotreno občinsko politiko. Imamo še sicer vedno nekaj po številu prebivalstva in po davčni moči malih občin, a te izjeme so utemeljene v posebnih terenskih in naselbenih prilikah dotičnih krajev in se ne morejo odpraviti. — V letu 1933 so prispevale za uradne prostore sreskih načelstev vse občine v celi banovini skupaj 527.925 Din, kar v primeri s 66.015.715 Din celotnih proračunskih izdatkov dotičnih ne znese niti eden odstotek. Za splošno stanje naših občinskih financ ta obremenitev tedaj ni odločujoča. Nekoliko večji so prispevki avtonomnih mestnih občin in njih okolice za vzdrževanje državne policije. Ti so znašali v letu 1933 v vsej banovini 2.138.268 Din, kar da napram 80.292.600 Din njihovih celotnih proračunskih izdatkov 2.7%. Ker morajo ostale občine nositi vse stroške za policijo same, tako da mnogo prekašajo odstotek izdatkov v avtonomnih mestih, je položaj teh mest razmeroma še mnogo ugodnejši, ker bi jih vzdrževanje lastne policije stalo mnogo več.

Višji so izdatki občin za stanarine in kurivo za učiteljstvo in za nagrade veroučiteljem. Za učiteljske stanarine so izdale v letu 1933 selske občine 2.160.000 Din, za kurivo 750.000 Din in za katehetske nagrade 2.400.000 Din, skupaj torej 5.310.000 Din ali 7% vseh občinskih izdatkov. Mestne občine so dale za stanarine 875.000 Din. Izdatki vseh občin v banovini v omenjene namene so znašali 6.185.000 Din, to je 25% vseh šolskih proračunov. Kakor vidimo, je ta znesek sicer znaten, vendar navadno ni tolik, da bi bil v stanu sam zase ogroziti proračunsko ravnovesje upravne občine.

V tekočem letu bo treba nove občine organizirati. Nadaljevati in dovršiti bo likvidacijo starih občin, kjer bo najtežja stvar likvidacija aktivne in pasivne imovine, ki marsikje ne bo šla brez sporov. Urediti je občinske urade, ustanoviti službena mesta in urediti službene odnošaje občinskih uslužbenec s pravili, izdanimi v okviru uredbe, ki je tudi predmet temu zasedanju banovinskega sveta. V sklad z novim občinskim zakonom bo spraviti poslovanje občin in občinskih podjetij, preurediti vse ostale občinske uredbe in pravilnike. Organizirati se bodo morale podobne po novem zakonu, sklicati krajevni zbori in izvesti volitve krajevnih starešin, likvidirati gospodarski odbori na bivšem Kranjskem. S tem bo željam prebivalstva po dekon-

centraciji občinske uprave v veliki meri ustrezno.«

Več strokovne izobrazbe.

Izpod peresa kmetskega fanta iz urbane župnije pri Ptujju.

V sedanjih težkih gospodarskih razmerah je treba mladini več strokovnega znanja. In ravno strokovna izobrazba se danes navadno zanemarja.

Poznam fante, ki jim je strokovno čtivo kakor slepcu dan. Nekaterim je glavna skrb ponočno pohajkovanje. Kako naj se potem uči, ko po noči bedi, po dnevu pa duševno spi! Mladina, ki se ne zanima za strokovno znanje, se rada udaje lahkomiselnosti. Iz nje ne postanejo kaj prida možje. Spomni mo se besed Slomšekovih: »Kako se mlado drevo nagne, tako staro ostane! Iz lahkomiselnih mladeničev, ki hodijo po svetu s prazno glavo in z ostudno besedo na ustnicah, ne pridejo dobri, razboriti in napredni gospodarji. Velikokrat se čuje iz samih mladeniških vrst poziv: Fantje, iz roke liter in nož, v roke časnik in knjigo! Jaz dostavljam: Brigajmo se zlasti tudi za strokovni in gospodarski pouk. Mladina naj posveti svoj prosti čas tudi čitanju strokovnih člankov in beležk, ki jih najdemo pogostokrat v našem dragem »Slovenskem gospodarju«, kateri naj bi zahajal brez izjeme v vsako hišo. Ravno v tem listu je mnogo člankov, ki pospešujejo splošno izobrazbo, pa tudi takih, ki jim je namen dajati gospodarski pouk. Tudi po raznih strokovnih knjigah, ki ležijo po naših domovih kje na podstrešju zanemarjene v kakšnih skrinjah, najdete mnogo poučnega čtiva. Zato, tovariši fantje, izobrazujmo se! Le izobraženim bodočim gospodarjem bo mogoče premagati velike gospodarske težave ter napredovati v vseh panogah kmetijstva!

NOVICE

USODEPOLN POŽAR.

(Dopis od Sv. Frančiška v Savinjski dolini.)

V sredo dne 21. februarja je zadela prijazno Okoninsko vas velika požarna nesreča. Malo pred poldnem se je iz doslej neznanega vzroka pojavil ogenj na lesenem gospodarskem poslopju posestnika in trgovca Josipa Časl, p. d.

Potnika. Ker je pihal močen severozahodnik, so se plameni z bliskovito naglico razširili na bližnja gospodarska poslopja, krita s slamo, odtod pa na župnišče ter cerkev, ki sta imela streho iz desk. Na kraj požara so takoj prhiteli, večinoma z motornimi brizgalnami, gasilci iz Grušovelj, Radmirja, Ljubnega, Rečice, Nazarij, Mozirja, Pobrežja in Šmartna ob Dreti. Požrtvovalnemu naporu vrlih ognjegascv, kakor tudi drugih, se je zahvaliti, da so požar omejili in tako rešili več poslopij, da niso postala žrtev uničujočega zublja. Pogled na pogorišče nudi žalostno sliko. Lepa in daleč na okoli znana podr. cerkev sv. Jakoba s tremi kupolami in brez strehe, ožgana ter deloma poškodovana v notranjosti. Zgorel je vrhnji del stolpa; ako bi ne bilo nekaterih pogumnih fantov in mož, ki so se lotili gašenja v zvoniku, bi bili uničeni tudi zvonovi. Popolnoma je zgorelo ostrešje na župnišču. Treba je pripomniti, da je bila nekaj v Okonini pomožna župnija, zato se nahaja tukaj dokaj veliko župnišče. Uničena so gospodarska poslopja posestnikov Potnika, Janeza in Tišlerja. Škoda je vsekakor občutna in je le deloma krita z zavarovalnino. Prizadete pogorelece priporočamo blagim srcem, da jim priskočijo na pomoč! Pa tudi vnete častilce sv. Jakoba, sv. Ignacija Loj. ter sv. Janeza Nep., kojih altarji se nahajajo v sedaj tako opustošeni cerkvi, prosimo za blagohotne darove, da se nastala škoda čimpreje popravi.

Gospodarsko poslopje žrtev požara. V Podovi pri Račah je upepelil v noči ogenj do tal posestniku Juriju Arbeiter gospodarsko poslopje. Zgorela je krma, vozovi, gospodarsko orodje in znaša škoda 80.000 Din.

Huda nesreča dveh otrok. Posestnik Jožef Falež, lastnik gostilne v Račah, se je mudil zadnjo soboto dne 24. februarja po opravkih v Mariboru. Zvečer sta ga prišla čakati na kolodvor njegova šestletna hčerkica in sinček. Pred prihodom mariborskega vlaka so spustili radi premikanja zatvornice. Nekateri so bili tik pred zaporom še na tračnicah in so si rešili s pobegom življenje. Med begajočimi sta bila tudi oba Faleževa otroka. Otroka je dohitela lokomotiva mariborskega vlaka, fantka je zmlelo kolesje na smrt, dekletce je stroj zagrabil in pognal s težjimi poškodbami na stran. Težka nesreča je ganila celo okolico.

Po dveh mesecih in pol so potegnili te dni iz Mure truplo lani dne 12. dec. v Muri ob priliki prevoza drv utonolega 29letnega Antona Vučko iz Sr. Bistrice. Truplo je bilo nedaleč od nesreče.

Mizar pogorelec. Mizarju Urankarju v Radečah pri Zidanem mostu je uničil iz nepojasnjene vzroka v noči od 20. na 21. februar nastali požar vse, kar je bilo v delavnici ter na skladišču.

Kozolec in hlev pogorela. V odsotnosti domačih iz neznanega vzroka nastali ogenj je uničil posestniku Zakonjšeku nad Ceglarjem v Zagorju ob Savi kozolec ter hlev. Rešili so nekaj orodja ter živino, ki je dobila precejš-

nje opekline. Velika težkoča pri gašenju je bila, ker ni bilo v bližini vode in so gasili samo s snegom.

Smrtna nesreča. V Štepanji vasi pri Ljubljani se je sankala navzdol po gričku 10letna delavčeva hčerka Anica Grosman. Pribrzela je s sankami na cesto v trenutku, ko je vozil mimo Magistrov avtobus iz Sostrega v Ljubljano. Na mestu usodepolnega srečanja onemogoča razgled poslopje in radi tega je zašla deklica pod avtobusovo kolo, ki ji je zdrobilo glavo in je obležala mrtva na licu nesreče.

Med dvema avtomobiloma v smrt. Dne 22. februarja je zašel v Št. Vidu p. Ljubljani 28letni Jožef Kočevar s samokolnico med dva avtomobila. Kočevar je prepozno opazil nevarnost, se je ustrašil obeh vozil, zavil z desne na levo stran ceste, kjer je zadel brzeči luksuzni avto v Kočevarjevo samokolnico. Sunek je bil tako silovit, da je vrglo Kočevarja na travnik kraj ceste, kjer je obležal mrtev.

Nesrečna hiša. Hišo vdove Marije Ribnikar v Retnjah na Kranjskem lahko imenujemo hišo nesreče. Leta 1917 je pogorela pri hiši žaga, leta 1927 je smrtno ponesrečil v mlinu pokojni gospodar, ki je zašel med kolesje in ga je to odvrlo mrtvega. Letos dne 20. februarja na večer je uničil požar do golih sten mlin zgoraj imenovane vdove. Gasilcem gre zasluga, da ni pogorela poleg mlina stoječa žaga.

Izsleden in prijet ponarejevalec 100-dinarskih bankovcev. V Mariboru so se pojavili zadnje dni ponarejeni 100-dinarski bankovci. Na podlagi treh slabih potvorb je policija hitro izsledila ponarejevalca v osebi 36letnega trgovskega pomočnika Hugona Perka. Pri preiskavi krivčevega stanovanja v Linhartovi ulici je dobila policija ponarejevalca baš pri delu. Zaplenila mu je več potvorb z vsemi pripomočki za izdelovanje denarja. Pri zaslišanju na policiji je aretirani priznal krivdo z izgovorom na bedo, v kateri je živoraril.

Od sodišča kaznovana neverjetna podivjanost. Lani dne 28. decembra je usmrtil z nožem 40letni posestnik Fr. Hudina iz Šalovcev pri Središču svojega pastorka Alojzija Munda in je ob isti priliki nevarno ranil z nožem v prsa svojo ločeno ženo Ivano. Vzrok žalostnega dejanja je iskati v moževem popivanju in v prepiru radi otrok iz dveh zakonov. Obtoženi Franc Hudina je že odsedel radi nasilnosti 5 let in je bil od mariborskega sodišča obsojen dne 22. februarja radi zgoraj omenjenih dveh krvavih zločinov na sedem let robije.

Izsledeni vlomilci in tatovi, ki so napravili letošnjo zimo prebivalcem vasi Kicar pri Ptujju z vlomi in tatvinami škode za 30.000 Din, so bili izročeni sodišču.

Slučaj ga je otel smrti. Iz veže nekoga posestnika v Dornovi pri Ptujju je počil v noči strel iz samokresa. Krogla je prebila sobna vrata in je obtičala v sukničju posestniškega sina Jožefa Vuzma, ki je bil na obisku. V trenutku poka se je imenovani gost zasukal, sicer bi bil dobil kroglo v prsa. Tako je pa ostal nepoškodovan.

Vlom v lekarno. Neznani vlomilec je odnesel iz blagajne lekarne v Slovenjgradcu 700 Din gotovine.

Žalosten pojav med bolj odraslo mladino. Celjska policija je aretirala po daljšem zasledovanju 20letno brezposelno delavko Frančiško H. Lani dne 23. oktobra je pokradla posestnici Grizold na Smolniku nad Rušami blaga za 150 Din. Dne 5. septembra 1933 pa je v družbi z nekim moškim vlomila pri viničarju Antoliču na Kozjaku v občini Zgornja Sv. Kungota in mu je ukradla 4500 Din gotovine. Po omenjenih zločinih je pobegnila v Gradec, kjer je prebila 4 mesece. Ko se je zopet vrnila zadnje dni v Celje, je bila aretirana radi soudeležbe pri vlomu, tatvinah in radi potepuštva ter izročena v zapore celjskega okrožnega sodišča.

Ponarejeni kovanci po 50 Din so se pojavili v zadnjem času po Ljubljani in okolici. Nekateri so bili dobro ponarejeni, druge je bilo lahko prepoznati po motnem lesku in slabem žvenku. Ljubljanska policija je odkrila delavnico laži-kovancev in zaprla tri krivce.

Zastrupil se je z lizolom v slovenjebistriškem hotelu Neuhold Mariborčan Anton Butolen iz Dravske ulice. Samo mor je izvršil v noči od 21. na 22. februar.

Obešenega so našli dne 24. februarja v Zagorju ob Savi blizu Potiorekove graščine 60letnega vdovca in rudniškega vpokojenca Ivana Senico. Revež si je končal sam življenje iz obupa nad slabimi časi.

Enodnevni tečaj o cepljenju vinske trte in o trsničarstvu sploh se vrši v soboto dne 10. marca t. l. na banovinski Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Za dekleta, ki prihajajo v Zagreb radi službe. Ko prideš s kmetov v veliko mesto, ti je težko pri duši. Kakor da greš nekam v hladno tujino. Vse ti je nepoznano. Ne veš, kam bi se obrnila in kaj bi začela. Da dobiš službo, moraš zapraviti veliko denarja v raznih posredovalnicah za službe, ali pri privatnih osebah, ki te često izkoristijo, potem pa te pustijo na cedilu. Ko iščeš stanovanje in hrano, prideš v velike telesne in duševne nevarnosti in mnogo tvojih tovarišic je na ta način že veliko pretrpelo. Vse to zlo pa boš odvrnila od sebe, če greš, ko prideš v Zagreb, s kolodvora naravnost v »Naš Dom«, zavetišče za dekleta. Tukaj boš našla za prvo silo zelo poceni stanovanje in hrano. Našla boš pa tudi pri dobrih katoliških sreh nasvet in pomoč. Ker pa dan za dnem prihaja mnogo zagrebških gospa v »Naš Dom« iskat služkinje, boš lahko našla tudi službo. »Naš Dom«, zavetišče za dekleta, se nahaja: Beogradska ulica 10. I. nadstropje, deset minut daleč od glavnega kolodvora. Upravitelj doma je sedaj poseben odbor, toda vodi ga dobra kat. učiteljica-križarica. Vlč. gg. župnike in kaplane, kot tudi druge voditelje kat. društev prosimo, da dekleta, ki prihajajo v Zagreb, opozorijo na to lepo in koristno ustanovo, ki more preprečiti veliko hudega in storiti veliko dobrega. — »Naš Dom«, sklonišče za djevojke, Zagreb, Beogradska ulica 10.

Novi nemški zračni velikan.

Nemci gradijo v Friedrichshafenu ob Bodenskem jezeru novo zračno ladjo, ki bo označena z »L Z 129«. Služila bo prekoatlantskemu prevozu potnikov, prtljage in tovorov. Največja brzina novega zračnega velikana bo znašala 135 km na uro. Kot nosilni plin bodo uporabili iz Amerike uvoženi helij, ki se ne užge in je eksplozija izključena.

Zrakoplov bo dolg 248 m, največji premer znaša 41.2 m in po zunanji obliki bo za navadno oko enak dosedanjim Zeppelinom. Ogrodje bo iz posebnega duraluminija, ki se je dosedaj izborno obnesel pri dosedanjih nemških zrakoplovih. Ogrodje bo prevlečeno z na poseben način prepojenim suknom.

Nosilni plin bo shranjen v 16 ena od druge neodvisnih celicah, ki bodo vse opremljene z varnostnimi ventili.

Stroji, ki bodo služili pogonu zrakoplova, bodo 4 Diesel-motorji z največjo silo 4400 k. s. Motorji bodo montirani v gondole, ki bodo, kakor se je dosedaj obneslo, pritrjene zunaj trupa. Vsaka gondola bo opremljena s pripravami za pogon motorja in bo zase strojna enota. Gondole bodo imele dovolj prostora za dobro in zadostno nadzorstvo nad motorji, katere bo mogoče popraviti za slučaj kake motnje na licu mesta v gondolah samih, ki bodo dostopne po posebnih hodnikih iz notrajnosti zrakoplovnega trupa.

Za pogon bo vozil ta orjak seboj 60 tisoč kg olja. Shranjeno bo olje v posameznih tankih, ki bodo pritrjeni ob hodnikih, ki vodijo proti gondolam za motorje in bodo iz teh prav lahko dosegljivi.

Pod sprednjim trupom ladje bo pritrjena vodilna gondola. Vsebovala bo enako kakor pri Zeppelinu spredaj krmilni in prostor za poveljnika ter zadaj prostor za jadranje. Nad vodilno gondolo bo kabina za brezžični promet s celim svetom.

Novost pri tem Zeppelinu »L Z 129« bo povsem nova razvrstitev prostorov za potnike. Dosedanji Zeppelini so imeli potniško gondolo, ki jo je vodilno in je obstojala iz dveh manjših salonov in iz spalnih kabin s 24 posteljami. »L Z 129« bo imel dve skupini potniških prostorov in vsak bo imel hodnik za sprehajanje, 25 spalnih kabin s 50 ležišči. Radi več dni trajajočega potovanja so gledali pri tem zrakoplovu na to, da potniki v svojem kretanju ter potrebnem gibanju in premikanju ne bodo stisnjeni. Posebno prostori za podnevno bivanje bodo udobni. V »L Z 129« je umeščen osiguran salon za kadilce. V dosedanjem Zeppelinu so se kretali potniki po osnovni površini 100 kv m, v »L Z 129« pa bo znašala površina 400 kv m, od katere odpade polovica na dnevne prostore, druga na spalne kabine.

Prostori za potnike bodo zgrajeni v dveh krovih, ki bosta počivala eden na drugem. V zgornjem krovu bo ob eni strani obednica, ob drugi dvorana za čitanje in pisanje in dolgi hodniki pro-

ti oknom. Med obema dnevnima prostoroma se nahajajo v zgornjem krovu spalne kabine. Manjši spodnji krov bo vseboval zrakoplovno pisarno in salon za pušenje. Tamkaj še bodo potnikom nedostopni naslednji prostori: kuhinja in jedilnica za posadko.

Razsvetljava in kurjavo bo oskrbovala elektrika. Električna centrala bo v sredini trupa.

Prostori za posadko bodo v notrajnosti ladje ob obeh straneh dohodov do gondol in pretežno pa v osrednjem delu zrakoplova.

Maja 1933 je bila ena tretjina novega zrakoplova že dograjena. Novi zračni velikan bo predan prekoatlantskemu prometu leta 1934.

Maribor. (80letnica pridne služkinje.) Pri Žebotovih v Mariboru imajo služkinjo, ki je nedavno obhajala svoj 80. rojstni dan. To je Julka Žumer. Nad 40 let že služi zvesto pri tej hiši. Tako zveste in pridne služabnice, kakor je Žumrova Julka, jih je malo v sedanji dobi. Že od nekdaj združuje Julka pridnost, vestnost in poštenost z globoko vernostjo. Moli in delaj, je bilo Julkino glavno pravilo celo življenje. Dokler ji moči niso popustile, je bila Julčka vsako jutro ob petih že v baziliki Matere Milosti. Doma pa je bila pri vsakem delu pridna kot mravlja. Naša Julčka je bila nekaka druga mati številni deci pri hiši, kjer je nad 40 let vršila svojo službo. Otroci pa so jo tudi vzljubili kakor lastno mater. Z nekim posebnim ponosom gleda Julčka na svoje »cartle«: jurista Frančka in Cirleka in vrtnarja Joškota, ki so ji posebno zrastle na srce. Za otroke bi naša Julčka vse žrtvovala. Takih Julčk je dandanes pač zelo malo na svetu. Naša jubilarntka je rodod od Sv. Petra pri Mariboru, od koder je že v rani mladosti šla v mesto. Služb ni spreminjala, kakor se to žal dogaja med služkinjami. Ostala je pri hiši in zato pa tudi sedaj, ko so ji moči popustile, uživa zaslužen pokoj. Naši dobrosrčni Julčki iskreno čestitamo k 80letnici!

Kotlje. Komaj sta pretekla dva meseca, odkar je ogenj uničil domačijo kmetu p. d. Pavlu v Brdinjah in že je ista nesreča zadela tudi njegovega soseda Florijana Kamnik, p. d. Zagernika v Brdinjah. Dne 14. februarja, okoli 10 ure popoldne se je od dimnika vnelo podstrešje hiše in ker je vlekel precej močan veter, se je ogenj hitro razširil na celo poslopje. Pogorela je hiša in hlev ter uta za seno. Ljudem, ki so prihiteli na pomoč, se je posrečilo rešiti vsaj hišno opravo.

Vuhred. Pokopali smo 29 let starega veleposesnika g. Karla Kovača. Že več let je boležal na sušici. Večino lanskega leta je preživel v mariborski bolnišnici in pa v zdravilišču za jetične na Golniku, dokler ga niso meseca novembra pripeljali domov, kjer ga je večkrat obiskal slovenjgraški zdravnik g. dr. Radšel. Ob grobu so mu spregovorili: domači g. župnik, šolski upravitelj, narodni poslanec in zastopnik lovškega društva. Lovci so oddali častni pozdrav s streli in z rogom, pevci domačega pevskega zbora so zapeli žalostinko. Naj v miru zočiva!

Gornja Sv. Kungota. Tukaj je izstopila iz katoliške cerkve gđc. Jožefa Brus, posestniška

hči na Plintovcu. Poročila se je s protestantom g. Leisom, posestniškim sinom na Plintovcu.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Neopaženo kakor tat se je prikradla k nam na Vardo bela žena ter nam ugrabila v enem tednu kar dve priljubljeni osebi. Prvi je bil 29letni mladenič Franc Fanedl. Takoj za njim pa se je oglasila smrt v občeznani Ježevi hiši, kjer jim je pograbila 80 let starega, dobrega očeta Ignaca Jež. Rajni je bil veren, bogaboječ, pošten zakonski mož žene, s katero sta živela 54 let v srečnem zakonu. Bil je dober in skrben oče svojih otrok, katere je vzgajal za dobro kršč. idejo. Dva njegova sinova sta bila cerkovnika župne cerkve, eden je pevec, isto sta bili dve hčerki. Kljub nesrečam, ki so ga zadele, ko sta mu dva sina padla v vojni, eden umrl doma, je bil vedno šaljiv ter je prenašal vse bridkosti boguvdano. Njegov tedenski gost je bil »Slovenski gospodar« čez 30 let. Bodi mu zemljica lahka! Njegovim ostalim naše iskreno sožalje!

Ptuj. K večnemu počitku smo spremili g. Franca Petroviča, posestnika iz Podvinec. Bil je pokojni po telesu in duši prava slovenska korenina; močno vzrastel mož, po postavi največji v vasi. Zaradi njegove dobrote in sposobnosti ga je spoštoval vsak občan. Vsakemu je rad pomagal, bodisi z besedo, bodisi z dejanjem, z vsakim je bil dober in ljubezljiv. Občani so si ga izvolili tudi za župana in je več let vzorno vodil občino Podvinci. Mnogo je skrbel za svojo družino, kakor je bil on sam poln globoke vere, tako je vzgajal ves svoj dom. Svoje lepo gospodarstvo je prav vzorno vodil. Toda vihar podira tudi močne hraste: tako bolezen tudi močnemu Petroviču ni prizanesla, vrgla ga je na bolniško posteljo, in kmalu mu je nemila žena s svojo koščeno roko pretrgala nit življenja. Ogromna udeležba pri pogrebu je pričala, kako priljubljen je bil pokojni Petrovič. Ob odprtem grobu se je od njega poslovil p. Konstantin, fantje iz Podvinec, pa so mu zapeli žalostinko »Vigred se povrne«. Bodi Ti lahka naša zemlja! Ostalim naše iskreno sožalje!

Pobrežje pri Ptuj. Na Pepelnico predpoldne je umrl v naši vasi zelo priljubljen kmet Anton Pal, p. d. Hrešov stric. Hotel je iti v mesto po opravkih, pa mu je postalo slabo, pričel je kašljati in zadet od srčne kapi je, položen v sveto olje, izdihnil svojo dušo v starosti 68 let. Pokopali so ga v petek ob 8. uri dopoldne. Pri pogrebni maši je bila cerkev skoraj polna pogrebcev, kar je pričalo, da so ga vaščani zelo čislali kot pametnega krščanskega, mirnega moža, ki je imel za slehernega dobro besedo. Bodi mu ohranjen časten spomin, domačim pa izrekamo tem potom naše iskreno sožalje!

Sv. Miklavž pri Ormožu. Pretekli teden so nam naši lepo ubrani zvonovi naznanili žalostno vest, da je preminul Franc Mir, čevljar, mojster iz Ilovca. V najlepši mladeniški dobi je podlegel zavrtni bolezni, katere kal si je prinesel od vojakov. Bil je mirnega, blagega značaja, priljubljen vsepovsod, zato čutimo bridko izgubo vsi, ki smo ga poznali. Pogreba so se razen znancev in prijateljev in številne množice udeležili tudi zastopniki obrtne zadruge, kateri so rajnemu na lep način izkazali zadnjo čast. Ob grobu so mu pevci pod vodstvom organista g. Bohanca zapeli pretresljivo »Nad zvezdam«, za kar jim iskrena hvala! Počivaj sladko, dragi France, naj Ti bo lahka zemljica domača. Ostalim naše sožalje!

Kebelj na Pohorju. Željno že pričakujemo vesele vigredi. Nemila zama se ne gane od nas. Snega je padlo v veliki množini tukaj na Pohorju. Stiskajo nas Pohorci razne težave, zlasti pa gospodarska kriza, davki in bolezni, takozvana influenza, ki jih je že precej spravila pod grudo. Tudi rubeži gospodarskih reči so na dnevnem redu. O denarju ni sluha. Les, drugi pridelki ter živina nimajo prave vrednosti. Če bo dolgo trajala ta gospodarska bolezen, bodo slovenski Pohorci izginili kakor sneg na solncu. — Pretečeni predpust smo imeli samo en par svatov. Poročila se je vrta mladenka Potnik Terezija z mladeničem Selenko Alojzem Dekleta cerkvenega pevskega zbora so ji zapele podoknico pod vodstvom g. organista Leva. Novoporočencema želimo obilo sreče in božjega blagoslova! Bog živ! mladi par!

Št. Ilj pri Velenju. Tuk. posestnik Martin Ježovnik je ponesrečil dne 31. jan. Dobil je hude opekline, katerim je čez 10 dni podlegel. Bil je rajni Ježovnik dobrega srca mož, ki je rad pomagal vsakemu, ki se je obrnil do njega, če je le bilo v njegovi moči. Žal, da so se naši tudi ljudje, ki so včasih zlorabljali njegovo dobrotljivost. Pogreba dne 12. febr. se je udeležilo mnogo ljudi, ki so sočustvovali z rodbino rajnega. Zapušča vdovo in 5 otrok. Bodi mu Bog plačnik za vse, kar je storil dobrega v svojem življenju! — Dne 21. jan. sta obhajala tukaj zlato poroko zakonska Kuhar Ignac in Ana. Zlatoporočenca sta v spremstvu svojih otrok in vnukov še krepko korakala v župnijsko cerkev, kjer se je izvršil zlatoporočni obred vpričo velike množice ljudstva. Zlatoporočencema želimo, da bi ju Bog ohranil v zdravju in zadovoljnosti še dolgo let! — Letošnji pust nam je pobral dve nevesti. Andrejčevu Miciko so fantje na konjih spremili z veliko slovesnostjo k poroki. Odsla je z ženinom v sosedni Št. Janž. Obilo sreče!

Sv. Mihael pri Šoštanjju. Letos imamo že 11 smrtnih slučajev, 7 domačinov 4 tujci. Prvi po novem letu je umrl starček okrog 80 let Martin Bednjak. Dne 11. februarja je umrl daleč nakoli znani gaberški kovač, star 78 let, Miha Ravljen. Dne 5. februarja se je poročil Martin Golob, po domače Slepec, posestnik v Topolšici, z Jožefo Stropnik v istem kraju. Dne 7. februarja se je poročil v cerkvi Sv. Martina v Velenju Janez Stropnik, po domače Groh, posestnik v Št. Florijanju, in Vošnjak Ida iz ugledne hiše Berglesove iz Velenja. Mladima paroma želimo obilo sreče!

Št. Janž pri Velenju. Veselje in žalost smo doživeli v letošnjem predpustu: dve poroki in en pogreb. Poročila sta se Ruprecht Miha in Glušič Marija ter Felicijan Vinko in Jurko Marija. Obema paroma želimo obilo sreče v novem stanu. Pustni pondeljek je umrla v 16 letu življenja pridna Marijina družbenka Žerjav Jožefa, po domače Lahova v Pirešici. Čeprav popolna sirota, je imela tako svečan pogreb, kakor le malo kdo. Od hiše žalosti se je razvil dolg sprevod, ki ga je vodil duhovni voditelj. Na čelu sprevoda je šla Marijina družba z gorečimi svečami, glasno moleč za pokojno sestro. Pri cerkvi so se pridružili še možje, ki so bili pri velikonočnem nauku, tako da je bila cerkev polna. Pri hiši je spregovorila v imenu družbe rajni sestro zadnje slovo Marija Tržan, ob grobu pa je g. župnik v krepkih besedah slavil srečno smrt Marijinega otroka, na kar so cerkvene pevke in Marijine družbenke zapele žalostinko v slo-

vo Spavaj mirno, ljuba Pepca, in veseli se v nebesih; pa prosí za nas, da pridemo za Teboj, ker tudi mi hočemo pod Marijinim varstvom tako srečno umreti, kakor Ti. Tudi za nas vse velja: kakoršno življenje, takšna je smrt, takšen pogreb. Zato vsa pridna dekleta pod okrilje Marije in njene družbe ali dekliškega krožka.

Šmarje pri Jelšah. V nedeljo dne 4. marca, priredi tuk. Sadjarska in vrtnarska podružnica predavanje v Katoliškem domu ob 9. uri. Predavalo se bo o obrezovanju mladega in o pravilnem snaženju starejšega sadnega drevja. Predavatelj pride iz Šoštanjja. Popoldne ob dveh bo pa predsednik tuk. sadjarske podružnice praktično razkazoval to delo v sadonosniku sadjarja Mihaela Bač pri Sv. Miklavžu. Zadnjič sta nam strokovni učitelj g. Vardjan in g. inženjer Teržan prav lepo razložila in nas poučila, kako moramo pravilno saditi in gnojiti sadno drevje. Ne smemo pa obtičati v sredi pota, če res hočemo kaj doseči s svojim prizadevanjem. Ni namreč dovolj če znamo drevo pravilno saditi, treba ga je tudi naprej vzgajati. To je ravno tako, kakor če bi svojega malega otročička naučili hoditi, pa bi ga potem pustili samega, češ, naj hodi, kjer hoče, in naj dela, kar se mu zdi. Lahko si že sami mislimo, kakšen bo tak otrok že v mladosti in kako bo še le z njim v poznejših letih. Zato ste vabljeni vsi sadjarji, ki se zanimate za to koristno in prepotrebno gospodarsko panogo. Prepričan sem, da kdor se za stvar zanima, bo lahko slišal veliko dobrega in zelo potrebnega za napredno sadjarstvo.

Prevorje. V naši župni cerkvi smo obhajali redko slavnost. Posestnik Martin Lah iz Dobja je slavil s svojo ženo Marijo roj. Vrečko, v prisotnosti svojih šestih otrok, številnih vnukov in sorodnikov, biserno poroko. G. arhidijakon Franc Tovornik iz Konjic je ob asistenci domačega g. župnika, g. župnika iz Zagorja in g. kaplana z Št. Vida pri Planini, izvršil ta lepi cerkveni obred. Imel je tudi prav lep govor o zakonu in njega pomenu ter stavil obenem oba starčka-slavljenca novi generaciji za vzgled. Med sv. mašo, ki jo je služil g. arhidijakon, sta oba biserna zakonca prejela z njunimi svaki vred sv. obhajilo. Bilo je ganljivo gledati vso dolgo vrsto otrok in vnukov, ko so pristopali k obhajilni mizi. Slavljenec Martin Lah se je rodil 20. oktobra 1851 v Dobju, a njegova žena Marija dne 26. junija 1853 v znani hiši rodbine Vrečkove v Žegru. Kakor pred 60 leti, sta tudi to gostijo obhajala na Vrečkovem domu. Oba sta v svojem srečnem zakonu preživela težke dni, njuna 60letna zakonska pot je bila posuta s hudim trpljenjem. Toda obupala in omahovala nista. Znova in znova sta se zatekla v molitvi k Njemu in ga prosila pomoči. Z božjo pomočjo sta srečno prebrodila velike zapreke in skrbi. Vse svoje otroke sta vzgojila v strogo katoliškem duhu in jih tudi dobro oskrbela. tako da sedaj na večer svojega življenja z lepim zadoščenjem gledata nazaj na svoja mlada leta. Bog jima še daj mnogo srečnih uric!

Zdole-Kozje. Raznih novic je v našem kraju dosti, katere bi z veseljem čitali naročniki, ki jih je precej in se upa, da bi še jih bilo več. »Slovenskega gospodarja« bi pač moral imeti naročenega vsak zaveden slovenski gospodar in kmet. Med tuk. naročniki se je sprožila misel, naj bi nastopili mladi dopisniki in poročevalci. Kriza, ki vlada po svetu,

tudi nas davi, najbolj pa kmečki in obrtni stan. Zima in sneg sta nam hudo nagajala. Primanjkuje nam stelje in drv. Vsled silno ledene poti se je pripetilo mnogo nesreč. Minuli teden si je zlomila nogo krava gospe Sotošek v Kozjem na mostu, da so jo morali na mestu zaklati. V kozjanski župniji so bili sedanji predpust 4 oklici in 3 poroke. Vpregla sta se v zakonski jarem zelo spoštovani mladenič Valenčak Janez v Belem števil. 39, ki je prevzel veliko posestvo in pripeljal na svoj dom za gospodinjo pridno mladenko Grzina Marijo, hčer uglednega kmeta in cerkvenega ključarja iz Zdol. Stric ji je duhovnik pri oo. trapistih v Rajhenburgu. Pred tednom se je poročila njena sestrična Krofi Franciška z Uršičem iz Št. Petra pod Sv. gorami. Zapuстил je svojo hišo in župnijo ter se preselil v Kozje v Podreber. Kozjanski izdelovalec soda vode in malinovca Maček Alojz si je priskrbel svojo družico, sedanjo gostilničarko pri g. Gučeku v Kozjem Vsem, ki so se vpregli v zakonski jarem, želimo veliko sreče in božje blagoslova!

Električni muholovec.

V zelo vročih ali tropičnih pokrajinah so se začeli boriti proti nadlogi žuželk s pomočjo elektrike. Količnega pomena je ta boj, lahko uvidimo pri poklicu v spomin, da znaša škoda na narodnem premoženju, katero povzročajo letno razni škodljivci iz vrst žuželk, težke milijarde.

Borbe proti muham so se lotile v Ameriki predvsem mlekarne, saj so povzročale na leto muhe 60 milijonov dolarjev škode. Preko oken in vrat vseh prostorov po ameriških mlekarnah so potegnili tanke žice vodoravno tako, da se mora muha dotakniti žice, če hoče skozi. Žičnate mreže napolnijo z električnim tokom in ta ubije vsako muho, ki sili v mlekarne. Za električni muholovec ni potrebno posebnih strojev za proizvodnjo električne sile, zadostuje že navaden transformator. Izdatki za uporabo električnega muholovca so malenkostni.

Kak da je učinek električnega muholovca, si lahko predstavljamo, če pomislimo, da so na ta način pobili na majhni mlekarski farmi tekom 10 dni 170.000 muh.

Boj zoper škodljivce v tropičnih krajih je dovedel že danes tako daleč, da zavarujejo ogromna polja proti mrčesu: z elektriko in to posebno v noči. Brezštevilni škodljivci so namreč posebno na delu v nočeh. Radi tega postavljajo v gotovih razdaljah po posebno rodovitnih in z žlahtnimi nasadi nasajenih plantažah močne električne žarnice. Žarnice obdajo od zunaj z žičnatimi mrežami, v katere spustijo električni tok. Močna luč v noči privabi vse mogoče žuželke od blizu in daleč. V celih rojih silijo škodljivci k luči, a komaj se približajo, že popadajo ubiti od toka na tla. Cele kupe mrtvega mrčesa nagrabijo vsako jutro izpod omenjene električne pasti.